

ROEL VAN DER WEIDE
JOB VAN EUNEN

DE GELUKKIGE VERENIGING

HET GEHEIM VAN TROTSE LEDEN

Het boek voor de verenigingsbestuurder

VOORWOORD

We zijn op bezoek bij voetbalvereniging *Door Broederschap Omhoog (DBO)*, waar we een afspraak hebben met bestuurslid John. Een half uur te vroeg komen we de kantine binnen. Margriet staat achter de bar. Ze begroet ons met een vriendelijke blik. ‘Is het leuk om hier vrijwilliger te zijn?’ vragen we haar. Ze antwoordt direct: ‘Jazeker! Ik hou van deze club en vind het fantastisch om me hiervoor in te zetten!’

Het antwoord van Margriet valt op. Ze vindt het niet gewoon een leuke club, maar ze houdt van de club. Het verschil is significant. We vinden zoveel ‘leuk’. Maar ‘houden van’ zegt toch veel meer.

Direct vragen we haar: ‘Wat doet *DBO* met jou waardoor je van deze club houdt?’ Weer geen enkele twijfel: ‘Ik voel me hier thuis. Ik weet niet precies wat het is, maar ik vind het fijn hier. De meeste mensen zijn aardig. Ik vind het leuk om mensen te verzorgen. Bovendien is het hier prima geregeld en zijn mensen vaak in een goed humeur. Ik leer steeds meer mensen kennen en vind het mooi dat we het niet alleen over de uitslag van het eerste elftal hebben, maar ook over hoe het persoonlijk met iemand gaat. En laten we eerlijk zijn: als je al

die jongens en meiden na de wedstrijd met een rood hoofd en een grote glimlach de kantine ziet binnenkomen, dan is je dag toch direct goed?!

‘En ken je de mensen in het bestuur goed?’ vragen we haar. ‘Ja, de meesten wel,’ antwoordt ze. ‘De bestuursleden zijn betrokken en komen vaak een praatje maken. Zij zorgen ervoor dat dit een erg fijne club is.’

Plotseling komt John binnen, het bestuurslid met wie wij onze afspraak hebben. John is doordeweeks actief als ‘adviseur organisatieontwikkeling’ bij een middelgroot bedrijf. Maar het weekend is heilig voor hem. Dan focust hij op *DBO*, de club waar hij van kleins af aan lid van is. John is momenteel zes jaar actief binnen het bestuur. Hij beheert onder andere de portefeuilles ‘vrijwilligersbeleid’ en ‘ledenbinding’.

Dromen over houding en gedrag

In een prachtig gesprek met John, vertelt hij over wat er allemaal veranderd is binnen de club in de afgelopen zes jaar. ‘Zes jaar geleden waren we een doorsnee vereniging,’ zegt John. ‘Ieder jaar moesten we opnieuw zoeken naar trainers, de velden waren slecht onderhouden, de kantine was een soort bierhuis, er was een groot vrijwilligerstekort en zo kan ik nog wel even doorgaan. We waren een typische vereniging waar het bestuur de brandjes bluste en alles op z’n beloop liet. We deden het qua “niveau” lang niet slecht. We speelden zelfs met ons eerste team hoger dan dat we nu spelen. Maar om het niveau vast te houden moesten we steeds vaker spelers van buitenaf halen. Dankzij onze actieve sponsorcommissie konden we dat lang volhouden, maar iedereen voelde dat dit zo niet langer kon doorgaan. Nu is dat heel anders. En om eerlijk te zijn, ben ik daar best trots op.’

‘Wat is er veranderd dan?’ vragen we hem. Zijn ogen glinsteren als hij vertelt: ‘We spelen weliswaar een niveau lager, maar onze velden en kantine liggen er veel beter bij. Nog belangrijker is dat we meer dan voldoende vrijwilligers hebben. Na een lichte daling kregen we er in zes jaar tijd meer dan 200 leden bij. Het toenmalig bestuur heeft vijf mensen, waaronder mij, gevraagd om eens goed naar de club te kijken en haar te adviseren over wat beter kon. Dat groepje van vijf mensen had een goede klik met elkaar. We kwamen met een aantal adviezen die we het bestuur meegaven. Het eerste was dat de club van alle leden is en niet alleen van het bestuur. Het tweede advies was dat als ze zaken wilden verbeteren, ze ook goed moesten weten waar ze naartoe wilden gaan. Deze twee adviezen waren de start van een fantastisch proces.’

DBO is zes jaar geleden begonnen met dromen. Dat was niet per se vernieuwend, maar dit keer ging het anders. ‘We vroegen de leden niet waar ze van droomden als het ging om een groter clubhuis, mooiere accommodatie of hoger speelniveau. We vroegen nu waar ze van droomden als zij dachten aan de houding en het gedrag van de leden van *DBO*. Hoe gaan we als leden met elkaar om? En hoe vertaalt zich dit naar de dagelijkse dingen die we moeten doen, zoals het draaien van de bardienst, het fluiten van wedstrijden, het schoonmaken van de accommodatie en ook hoe het bestuur zich zou moeten opstellen?’ vertelt John.

Alle leden van *DBO* formuleerden gezamenlijk de volgende droom:

Het is zaterdagmorgen. Je loopt onder een poort door met een groot en aantrekkelijk welkomstbord de sportaccommodatie op. Een groepje mensen begroeten je met een glimlach. Verderop zijn kinderen aan het spelen in een leuke speeltuin.

Veel mensen van de vereniging zijn herkenbaar, waardoor je weet aan wie je iets kunt vragen. Sterker nog: er komt iemand met een uitgestoken hand op je aflopen. Overal zijn vrijwilligers. Jonge kinderen, vrienden, vriendinnen, ouders en grootouders lijken hun plekje gevonden te hebben. Vaders en moeders zijn zichtbaar enthousiast.

De wedstrijden worden gespeeld. Aan de rode koppies zie je dat de kinderen hun stinkende best doen. Er wordt geklapt en aangemoedigd. Trainers zijn overduidelijk fanatiek en laten zien dat ze de kinderen stimuleren om te leren. Fouten maken mag en goede dingen worden gestimuleerd. Nog mooier is dat de kinderen elkaar helpen. Ondanks verlies stappen de kinderen met opgeheven hoofd van het veld.

‘Is dit een haalbare droom?’ vragen we.

Absoluut!’ zegt John stellig. ‘Alleen niet iedereen wordt gelukkig van deze droom. Niet iedereen heeft dezelfde droom. Deze droom hoeft niet gelijk te zijn aan jouw eigen droom. Besef wel dat het belangrijk is om te beginnen met dromen over jouw vereniging. Dat is het startpunt.’

John eindigt met de woorden: ‘Het leuke aan dit proces is dat het ontzettend veel energie oplevert binnen de club. Er ontstaan diepgaande gesprekken en uiteindelijk zijn nieuwe leden opgestaan die zich hebben aangemeld om vrijwilligerstaken te doen. Ik ben daar zelf ook een voorbeeld van. Ik vond het zo leuk dat ik besloten heb om me bij het bestuur aan te melden als kandidaat-bestuurslid. En kijk eens naar Margriet. Zij straalt als ze achter de bar staat.’

Het gesprek met John is het begin van een zoektocht naar gedeelde opvattingen over gelukkige verenigingen. Zou iedere vereniging kunnen wat *DBO* gedaan heeft? Wat moet een club daarvoor doen? Wat is daarin de rol van de bestuurder? Wanneer is een club nu eigenlijk succesvol? Wanneer ben je als mens succesvol?

Deze laatste vraag is de basis van de gelukkige vereniging. Wat zou jij antwoorden als je op je sterfbed nadenkt of je een succesvol leven hebt gehad? Was je rijk? Had je een groot huis? Een grote familie? Was je alleen? Kun je succes daaraan afmeten? Eigenlijk is er maar één conclusie. Het is de conclusie die de Griekse filosofen Plato en Aristoteles duizenden jaren geleden al trokken:

Je bent succesvol als je gelukkig bent en anderen gelukkig maakt.

Geldt deze conclusie ook voor sportverenigingen, waar groepen mensen bij elkaar komen? Kunnen zij elkaar juist daar gelukkig maken? In dit boek beweren en onderbouwen we dat de gelukkige vereniging het hoogst haalbare succes is. Het doel van dit boek is om elkaar te inspireren over geluk: voor jezelf, teams en verenigingen. Sterker nog: het is onze overtuiging dat de visie die in dit boek beschreven staat ook geldt voor bedrijven en andere organisaties. Deze visie is geen goedkope of vrijblijvende oproep tot plezier maken of positief denken. Op commando gelukkig zijn kan niet en zo'n oproep heeft eerder een averechts effect. Het gaat voorbij aan het proces en de zoektocht naar meer gelukkige verenigingen. Dit boek wil een route laten zien waarbij werken vanuit 'geluk' normaal wordt. Deze omvat een compleet nieuwe aanpak, met daarbij één belofte: leden gedra-

gen zich als trotse eigenaren van de vereniging.

We brachten vele avonden door bij sportverenigingen. Daarbij hebben we veel enthousiasme ervaren, maar er was ook weerstand. Dit leidde tot nieuwe vragen en nieuwe inzichten, wat uiteindelijk maakt dat we nog sterker overtuigd zijn van de filosofie van De Gelukkige Vereniging.

In dit boek staat de praktijk van alledag centraal. Het gaat om mensen die zich elke week met hart en ziel inzetten om verenigingen te besturen, te ondersteunen en draaiend houden. Dit boek informeert over de ontwikkelingen van verenigingen in de afgelopen jaren en biedt tegelijkertijd zicht op een kansrijke toekomst.

**Deze tijd biedt een even urgente als unieke kans om van richting te veranderen. Daarvoor zal de blik niet alleen op de wereld gericht moeten zijn, maar ook op onszelf.
Wie zijn we eigenlijk zelf?**

Deel 1 van dit boek gaat over de achtergrond, urgentie en uitleg van de gelukkige vereniging. Deel 2 behandelt het thema sociale veiligheid, een basisvoorwaarde voor elke vereniging. Vervolgens gaan we in deel 3 in op de kernwaarden van de gelukkige vereniging. Deel 4 bevat de beschrijving van talenten. Het slotstuk, deel 5, bestaat uit een slotverhaal en het dankwoord.

Wat levert dit boek op? Simpel: een heel gelukkige vereniging!

INHOUDSOPGAVE

Deel 1: Achtergrond, urgentie en uitleg

Toen was geluk nog heel gewoon	20
Verenigen anno nu	24
Focus op cultuur	29
Verhouding bestuur en leden	37
Alle leden als trotse eigenaren	42
Vacature bij de scheidsrechterscommissie	50
Logica omdraaien	55
Vragen over jouw vereniging	62

Deel 2: Sociale veiligheid

Introductie	67
Sociale veiligheid als harde randvoorwaarde	73
Ervaringen van verenigingen rondom sociale veiligheid	79
Bespreekbaar maken van sociale veiligheid	86
De kracht van kwetsbaarheid	92
Empathie	95
Luisteren	98
Heldere communicatie	104
Ideeën voor acties	111
Vragen over jouw vereniging	114

Deel 3: Kernwaarden

Introductie	118
Het belang van gezamenlijke kernwaarden	121
Kijken vanuit kernwaarden	128
Jezelf (leren) kennen	139
Omgaan met conflicten	145
Ideeën voor acties	152
Vragen over jouw vereniging	159

Deel 4: Talenten

Introductie	162
Het belang van de talentbenadering	167
Verenigingstalent	169
(H)erkennen van talenten	172
Waarderen van talenten	178
Vertrouwen	185
Motivatie	191
Ideeën voor acties	200
Vragen over jouw vereniging	207

Deel 5: Slotwoorden

Clubliefde	210
Dankwoord	213

Bronvermelding

Literatuur	218
------------	-----